

MŰHELY

A MAGYAR NYELVTUDOMÁNYI TÁRSASÁG NÉVTANI TAGOZATÁNAK HONLAPJA ELÉ

1. Talán kissé szokatlan megnyilvánulás névtani fórumon egy induló internetes oldal bemutatása és célkitűzéseinek ismertetése. Noha honlapja már a legtöbb nyelvészeti folyóiratnak és társaságnak van, a magyar tudományos életben nemigen jellemző az új médium által kínált lehetőségek magasabb szintű kihasználása. Pedig az internet széleskörű elterjedése és a számítástechnikai eszközök fejlődése folytán ma már semmi nem gördít akadályt a tudomány internetes megjelenése, a szűk szakmai és a széles közönség előtt való publikussá tétele elé. Ennek ellenére a magyar tudományosságban inkább csak elszórta találunk példát arra, hogy a kutatók éljenek a nyilvánosságnak ezzel az új eszközével. Részben ennek a nyilvánvaló hiányosságnak a pótlására indult, noha egyelőre még csak kísérleti útjára a Magyar Nyelvtudományi Társaság Névtani Tagozatának internetes honlapja a tagozat elnökének, HOFFMANN ISTVÁNNak, titkárának, FERCSIK ERZSÉBETnek, valamint e sorok írójának a szerkesztésében.

Mivel az oldal mindenki számára elérhető a <http://nevtan.mnyt.hu> webcímen, az alábbiakban eltekintek felépítésének ismertetésétől. Sokkal inkább arról kívánok beszélni, hogy milyen célok, elképzelések, tervek és elvek fogalmazódtak meg a szerkesztők és készítőik fejében, amikor belevágtak egy névtani tárgyú honlap elkészítésébe.

2. A bevezetőben említettek alapján a weboldal célja kettős. Szól egyrészt a szűkebb szakmai közönséghez, a magyar névkutatók közösségéhez. Ebből a szempontból a lap két részre osztható: az aktualitásokat tartalmazó főoldalra, illetve egy kapcsolódó archívumra.

A honlap portálszerű részében – elsősorban az *Információk* menüpont alatt – a látogató folyamatosan értesülhet a magyar névtani élet aktuális eseményeiről: a Magyar Nyelvtudományi Társaság budapesti és vidéki tagozatainak névtani tárgyú előadásairól, az e témakörben megrendezett konferenciákról, tanácskozásokról, nemzetközi kongresszusokról stb. Az események meghirdetése mellett azonban – az internet adta lehetőségeket kihasználva és a szerzők közreműködésére számítva – az előadások elhangzása után azok anyagai (kéziratok, térképek, prezentációk stb.) is folyamatosan elérhetőek lesznek. A tudományos fokozatszerzési eljárások, névtani díjak kapcsolódó dokumentumai, az újabb névtani kiadványok szövegei, ismertetései ugyanígy felkerülnek majd az oldalra. Ezeket túl a Névtani Tagozat virtuális közösségeként a *Névkutatók* pont alatt hozzáférhetőek lennének a hazai névkutatók publikációs listái, a tételekhez hiperlinkkel kapcsolva pedig cikkeik és kézírataik.

Az aktuális információkat tartalmazó rész mellett helyet kap a weboldalon belül az eddig a Debreceni Egyetem Magyar Nyelvtudományi Tanszékének a gondozásában működő

Névarchívum is, amely a Magyar Névarchívum Kiadványai elnevezésű sorozat köteteinek az internetes publikálásán túl – a Névtani Tagozat segítségével – egy lehetőség szerint mind teljesebb névtani archívumként kíván a továbbiakban működni. Így alapvető névtani könyvek, szótárak, adatbázisok mellett a magyarországi nyelvészeti folyóiratok – kiemelten a Névtani Értesítő – névtani tárgyú írásait is tartalmazza majd folyamatos frissítés mellett. Az archívum bővítése azonban nem csak időben előre haladva történik, hiszen a Névarchívum szerkesztésének keretében elkezdődött a régebbi onomasztikai vonatkozású munkák digitalizálása is.

Ez a virtuális könyvtár – amellett, hogy számos cikket már most is tartalmaz – a nyomtatott médiumokkal szemben egy internetes szerveren keresztül működik, azaz a gyűjtemény szerkesztésének a megjelenést követően nem szakad vége, folyamatosan bővíülhet mind a frissen megjelenő munkák anyagával, mind a régebbi szövegek digitalizált változatával. Így a távlati tervek szerint bárhol, bármikor olvashatóak lesznek a magyar névtan jelentősebb publikációi. Ennek előnyei nemcsak a névtannal hivatásszerűen foglalkozók tájékozódásának és munkájának megkönnyítésében mutatkozhatnak meg, hanem a felsőoktatásban is: egy efféle tudományos archívum révén a különböző névtani kurzusokon részt vevő hallgatók bárhol és bármikor egyszerűen hozzáférhetnének a tanulmányaikhoz szükséges névtani írásokhoz, névtárakhoz, adatbázisokhoz.

A fent leírtak természetesen nem valósulhatnak meg a névtani szakma aktív közreműködése nélkül. A vázolt virtuális archívum abban is különbözik egy hagyományos könyvtártól, hogy innen nemcsak „kölcsonözni” lehet: a szerkesztőség ezúton kér meg minden kutatót, hogy programinformációival, publikációs listáival, kézírataival, cikkeivel, adatbázisaival, bibliográfiáival stb. segítse a gyűjtemény gyarapítását! Ez a publicitás lehetőségén túl nagyban hozzájárulhat egy magyar névtani közösség, tulajdonképpen szakmai műhely megteremtéséhez. (A szerkesztőség elérhetőségei megtalálhatóak a honlapon.)

Ide kívánczik még egy technikai jellegű megjegyzés is az internetre felkerülő dokumentumok felhasználhatóságát illetően. A magyar nyelvtudományban nincs túl nagy hagyománya az interneten történő publikálásnak. Ennek hátterében többnyire érthető okok – elsősorban az ellenőrizhetetlen filológiai megjelenés – húzódnak meg. Ennek kiküszöbölése érdekében mind a tagozati oldal, mind a névtani archívum szövegei PDF-formátumban vannak tárolva a szerveren, azaz a nyomtatott változattal karakterről karakterre egyező, a laptördelést is pontosan visszaadó, élethű másolatban. Így a szövegek az oldalon feltüntetett bibliográfiai adatok segítségével az eredeti munkával megegyező módon válhatnak a kutatói és alkotói munka közben hivatkozási forrássá.

3. Az említett virtuális szakmai közösség megteremtésén túl a Névtani Tagozat most induló honlapja szándékoltnak és hangsúlyos módon fordul a nem szakmabeli érdeklődők felé is. Az internet nyilvánosságát kihasználva a tagozat célja kell, hogy legyen a névtani kutatások mibenlétének, illetve történetének a szélesebb közönség számára érthető nyelven történő bemutatása. A névtan tárgyából adódóan alkalmazott tudományként is funkcionál, s mint ilyen, a hétköznapi élet számos területén nyújthat eligazodást a nevet használók, illetve a nevek világa iránt érdeklődők számára. Éppen ezért a *Kapcsolatok* menüpont alatt néhány címen, telefonszámon és internetes linken kívül helyet kap egy névtani fórum is. A tervek szerint a fórum elsősorban a névtani ismeretterjesztés céljait fogja szolgálni. A szakmai igényesség megőrzése érdekében azonban mindez a szerkesztők és más felkért névkutatók moderálása, szerkesztése és lektorálása mellett működik majd.

A fórum – ezt a *Közönségszolgálat* elnevezés is jelzi – az érdeklődők számára szakmailag megalapozott segítséget kíván nyújtani helyneveket, személyneveket és egyéb névfajta-
tákat illető laikus kérdésekkel, hétköznapi problémákkal kapcsolatban. Így a honlap ezen
része a folyamatos szolgáltatás mellett – ami már önmagában is vállalható célkitűzés –
a szerkesztők reményei szerint egy idő után érdekes névtani problémákat boncolgató, az
onomasztikát népszerűsítő olvasnivalók tárává is bővíthet.

4. E rövid ismertetés címe egyrészt előszóként ajánlja az olvasó számára a Névtani
Tagozat most induló weboldalát, másrészt viszont utal arra is, hogy a munka éppen csak
elkezdődött. Az internetes megjelenési forma sajátosságából adódóan azonban folyamato-
san tart majd, míg a bemutatott honlap idővel minden névkutató és a nevek iránt érdeklődő
olvasó hasznos információforrásává és archívumává nem válik. Addig a szerkesztők és a
készítők nevében jóindulatot, türelmet és közreműködést kérek a tisztelt látogatóktól!

KENYHERCZ RÓBERT

**RÓBERT KENYHERCZ, On the new home page of the Onomastic Section of the Society
of Hungarian Linguistics**

This brief review introduces the new home page of the Onomastic Section of the Society of
Hungarian Linguistics. The website accessible at the Internet address <http://nevtan.mnyt.hu> and
serves two purposes. On the one hand it is designed for scholars of onomastics. The website
includes current information, conference papers, publication lists as well as an archive that is
continuously being completed by names scholars to become a relatively complete collection of
Hungarian onomastic literature by name scholars. On the other hand the website is also designed
for people interested in names and onomastics. It presents the major topics and the history of
onomastics in a way that is easy to understand. It also operates an information service in the form
of a forum, where visitors may ask questions to experts in connection with names. This website is
accessible to function not only as an electronic library, but also as an interactive portal creating a
virtual community of name scholars.